

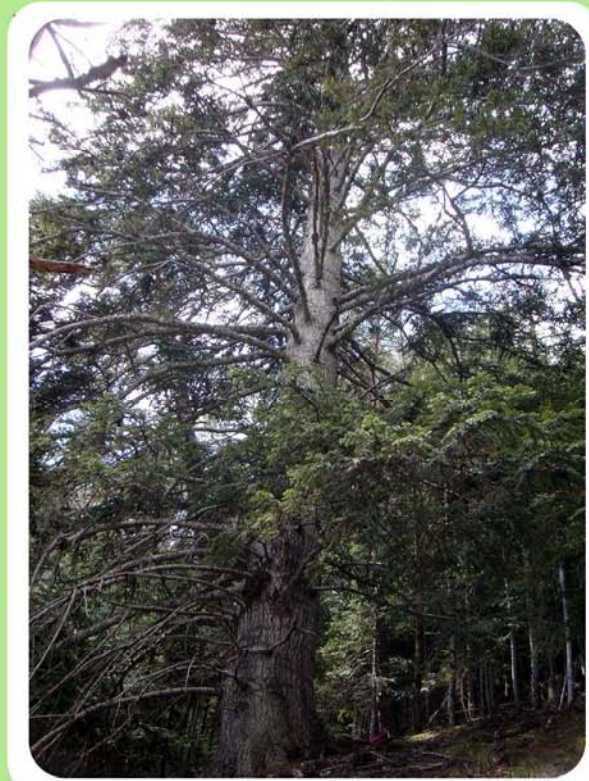
La casa del picot

1

Els Avets de Forns

Un cop al peu dels Avets de Forns hem d'aixecar la vista cap al cel per comprovar que aquests immensos troncs són només la base d'uns arbres centenaris i magnífics. El primer avet que trobem en la passejada des de la pista forestal s'enfila fins als 21 metres, mentre que el seu veí arriba ben bé als 23 metres d'alçada.

La fusta de l'avet és molt apreciada pels fusters i s'utilitza per a fer mobles i instruments musicals. No és habitual trobar avets de les dimensions i edat d'aquests exemplars a Catalunya.

Sabies que...

Els picots tenen el bec tan fort que poden foradar les làmines de plom que s'utilitzen per a protegir la fusta de les caixes niu .

Picar els troncs també els serveix de reclam sexual.

La clau de la supervivència dels Avets de Forns es troba en la seva situació: si ens hi fixem ens trobem exactament a sobre del poble d'Àreu.

El vessant a on ens trobem és molt inclinat i com que durant els mesos d'hivern hi cau molta neu el perill de que caiguin allaus és molt alt.

Els boscos madurs amb arbres vells i vegetació natural ajuden a acumular i aguantar la neu, evitant que caigui vessant avall.

Igual que ens passa a les persones molts animals també es senten atrets per aquests arbres majestuosos.

Si mirem les esquerdes de la seva escorça trobarem un munt de petits insectes que hi viuen. A les branques més altes podem trobar nius de grans aus com els aligots o el falcó vesper.

Si fem silenci i parem atenció no ens costarà sentir des d'algun arbre proper el “toc toc” que fan els picots quan foraden la fusta. Si volem saber si un forat es recent o no hem de fixar-nos en si hi ha resina i ferradures a l'entrada. Si n'hi ha vol dir que l'arbre s'està curant de la ferida i per tant el forat té només uns dies.

En aquest bosc hi ha dues espècies de picots: el picot negre i el picot garcer. El picot negre, de plomatge negre amb una cresta vermella és el més abundant.

Tot i això el que més ens crida l'atenció és sense dubte els forats rodons que hi ha al tronc del primer avet i a l'enorme tronc mort que trobem just al costat.

Aquests forats són nius de picot. Els picots són uns ocells de mida petita que s'alimenten de petits insectes. La seva característica més especial és que fan forats amb els seus becs a pals de fusta morta o d'arbres vells a on hi fan el niu.

També fan forats a l'escorça per buscar insectes per menjar o fins i tot com a mitjà de comunicació.

Com arribar:

L'accés és possible des del poble d'Àreu, mitjançant una pista forestal a la que s'hi ha d'accedir en 4x4 o a peu.

Els guardians del bosc

2

Avet i pi roig de Carruadreta

Tot just arribar a la bifurcació de la pista forestal que trobem de camí al Refugi del Gall Fer podem veure els dos arbres un davant de l'altre a les dues bandes del camí.

A la banda esquerra del camí s'hi alça l'avet sobre el seu tronc gruixut fins gairebé 22 metres, hem d'aixecar el cap per poder admirar la forma natural tan utilitzada per a representar els arbres de Nadal. El pi roig es troba una mica més endins però des de la pista podem divisar el seu tronc cargolat i lleugerament inclinat.

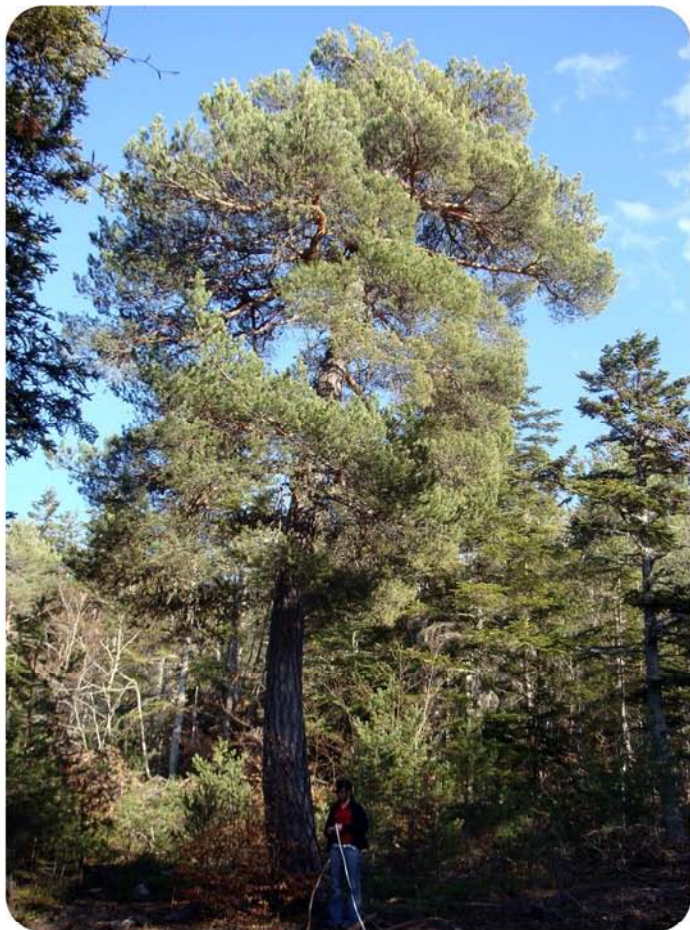
Sabies que...

Als peus d'alguns arbres encara es poden veure restes dels focs que feien els pastors quan passaven la nit als boscos mentre vigilaven els ramats.

Ens trobem al Bosc de Virós, poblat en la major part per pins roigs i avets. Aquesta zona està habitada per una gran quantitat de fauna salvatge com falcons, aligots i picots. L'espècie més abundant i que, de ben segur, podem veure si fem silenci passejant pel bosc són els cabirols. Aquests animals són similars als cérvols i s'han acostumat a la presència humana al bosc.

Per la seva situació aquest bosc ha jugat un paper molt important històricament en l'abastiment de les fargues que hi havia a la Vall Ferrera. Aquestes produïen ferro a partir del mineral extret de les mines i utilitzaven la fusta per a generar el carbó necessari pel procés.

D'entre aquests en destacava la trementina, un oli que s'obtenia destil·lant la resina dels avets, per a extreure-la es realitzaven uns talls a l'escorça i es recollia el que vessava fins que cicatritzés.

L'obtenció d'aquests productes era tradicionalment una feina que duïen a terme unes dones, anomenades trementinaires, que posteriorment viatjaven a peu a través de les muntanyes venent els seus productes i coneixements medicinals a les masies de la comarca.

Ben aviat es van obrir camins per on es traginaven els troncs talats en carros tirats per ases cap a les carboneres que abastien les fargues. Les tales i la producció de ferro van resultar claus durant la guerra quan els preus i la necessitat d'aquests materials van pujar molt.

Un altre tipus de recursos que s'extreïen del bosc en l'antiguitat eren productes vegetals com herbes aromàtiques o essències i olis medicinals.

Com arribar:

Hem de seguir la pista forestal parcialment asfaltada que surt del poble d'Araós fins al Refugi del Gall Fer.

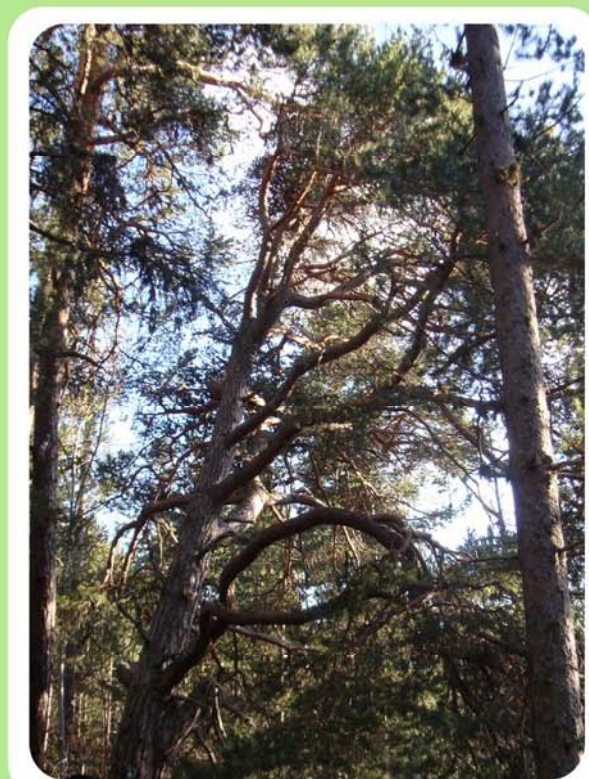
El cantador del gall fer

3

Pi Roig del Refugi del Gall Fer

Ben a prop del Refugi del Gall Fer, trobem aquest impressionant exemplar de pi roig al mig de la pineda.

L'arbre té el tronc inclinat endavant pel seu pes i estén un bon nombre de branques gruixudes cap als habitants del bosc, oferint-los recer. Aquestes peculiaritats li donen un aspecte poc comú que crida l'atenció del visitant al moment.

Sabies que...

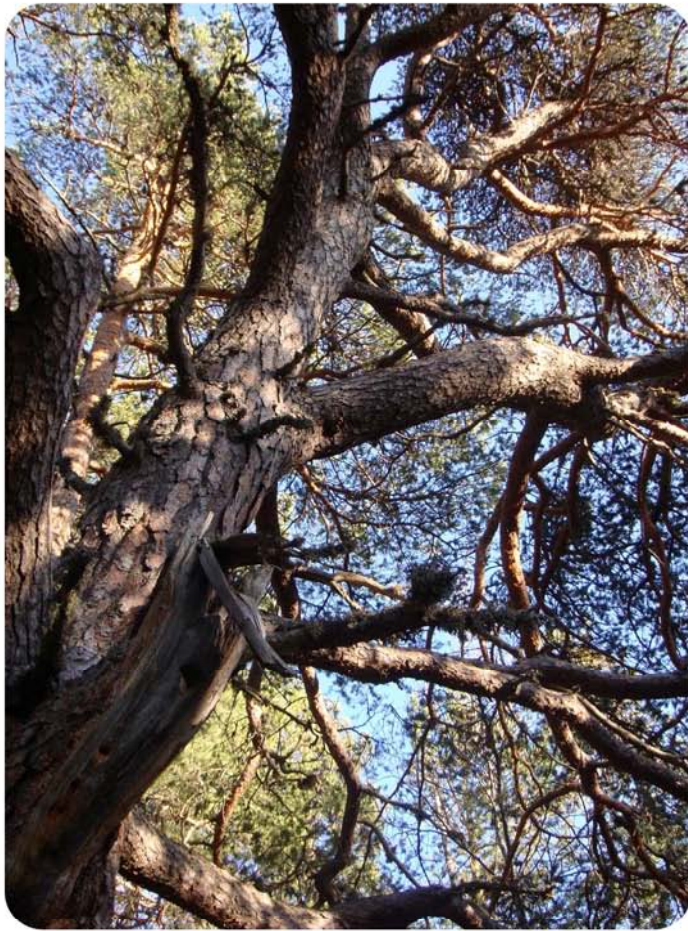

El mascle de gall fer perd la vista i la oïda mentre realitza el cant nupcial.

Per això és molt vulnerable a l'acció dels caçadors furtius i l'espècie està en perill d'extinció.

Si ens fixem als voltants del gran pi roig no trobem molts arbres de la seva edat o mida. Això és degut a que el Bosc de Virós va ser tradicionalment talat regularment per extreure'n fusta i fer-ne carbó per abastir les fargues i la població de la vall i els arbres vells que van sobreviure a l'explotació són pocs.

Al sotabosc podem observar una gran quantitat d'arbustos amb fruit, com el neret, el mirtill i la boixerola. Aquests tenen una gran importància com a font d'aliment per a la fauna del bosc. Un dels animals més interessants que podem trobar en aquests indrets és el gall fer.

El pi roig que visitem reuneix totes les característiques necessàries d'un bon cantador per al gall fer: té branques gruixudes i horitzontals des de on cantar i els arbustos de neret i boixerola del sotabosc els hi asseguren l'aliment.

Malauradament degut a la caça furtiva i a la destrucció del seu hàbitat el gall fer és una espècie seriosament amenaçada. Ha desaparegut ja en altres regions de la Península Ibèrica i al Pirineu el nombre d'exemplars és baix, tot i les estratègies de conservació.

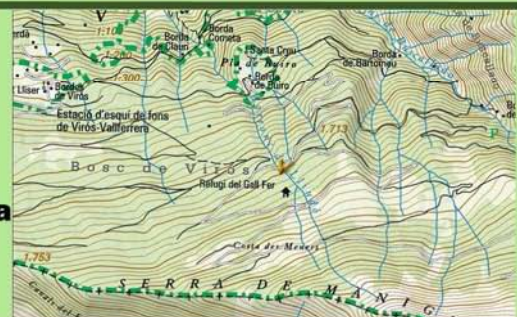
El gall fer és una au de la família de les gallinàcies, els mascles són de clor negre amb un cridaner toc de vermell a sobre dels ulls mentre que les femelles són marrons. Resulten molt difícils de veure ja que són de caràcter molt tímid davant les persones i es desplacen sense fer soroll i ràpidament pel bosc.

Quan arriba l'època de cria els mascles pugen a llocs elevats i realitzen un impressionant cant d'aparellament per atreure la femella.

Com arribar:

Seguint el camí que surt de l'aparcament del Refugi del Gall Fer durant uns 50 metres el trobarem a la nostra esquerra un metres endins del bosc.

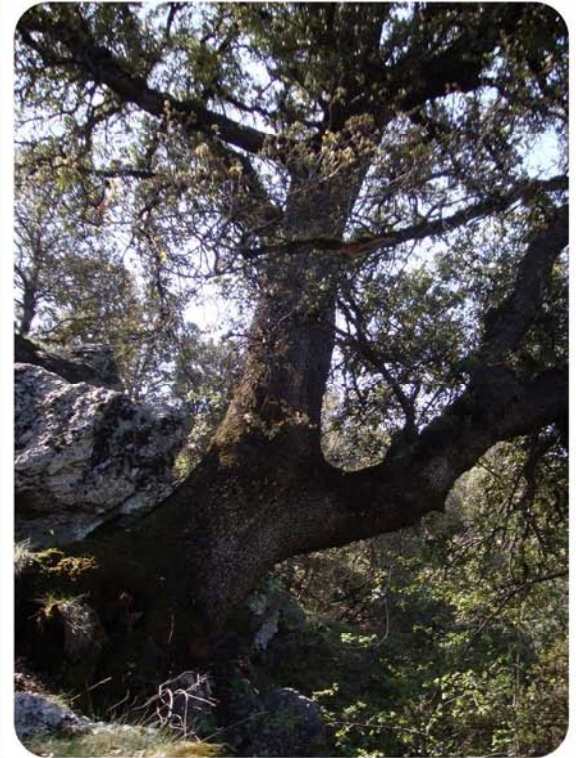
L'altar del bosc

4

Alzina de la Capella del Roser

Si pugem des del centre del poble de Tírvia pel camí que duu a la Ermita de la Capella del Roser arribarem a l'Ermita després d'una lleugera ascensió per entre els prats on mengem els ramats.

Un cop arribem al cim hi trobem un mirador que ofereix una bona panoràmica de la vall i el riu Noguera de Vallferrera i una àrea de repòs amb una font per a refer-nos de la passejada.

Sabies que...

Els arbres més vells del món sovint viuen en deserts amb condicions extremes.

Hi ha una relació entre l'edat que assoleix un arbre i l'estrès que ha patit durant la seva vida.

Des de l'esplanada podem veure un petit alzinar darrere de l'ermita. La capçada d'un arbre sobresurt de la massa boscosa, és l'Alzina de la Capella del Roser.

Un gran tronc s'aguanta sobre unes roques de grans dimensions. Si ens acostem a la base de l'alzina podem veure com les arrels s'endinsen dins les esquerdes del substrat rocós buscant aigua i nutrients. D'aquesta manera el gran arbre domina el bosc des d'aquest pedestal atraient l'atenció del visitant i ens convida a admirar el seu tronc robust i inclinat que manté vigorós i en equilibri tot i la seva situació inusual.

L'hàbitat que observem al voltant de l'alzina contrasta amb el que trobem un cop tornem al mirador, en aquesta zona el sòl és pobre i sec degut a les actuacions de l'adequació del terreny per a l'Ermita i la zona d'oci del mirador, per això la cobertura vegetal és escassa.

La base del tronc està coberta de líquens i molsa, les formigues i altres insectes s'han instal·lat a les esquerdes de l'escorça.

Als peus de l'arbre el sotabosc està format per rosers silvestres, que creixen espontàniament i donen un marc adient per a l'ermita, tot i que el nom d'aquesta és degut a que es troba dedicada a la Mare de Déu del Roser.

Com arribar:

Des del poble de Tírvia agafem el camí que va cap a l'Ermita en direcció cap a a Burg i Farrera.

El Monumental

5

Avet del Pla de la Selva

Ens trobem davant de l'únic avet del Parc Natural que gaudeix de la figura de protecció d'arbre monumental de la Generalitat de Catalunya.

Aquest impressionant exemplar d'avet s'enlaira fins els 34 metres d'alçada i el seu tronc té un perímetre de quasi 5 metres i es coneix com a Avet del Pla de la Selva. Es tracta d'un arbre centenari que és tota una llegenda a la zona ja que tot i haver estat comprat en el passat dues vegades per tal de tallar-lo i vendre'n la fusta.

Sabies que...

El menjar preferit dels óssos bruns és la mel.

La pell dels óssos és tan dura que les abelles no poden picar-los quan es mengen els ruscs.

Mai es va aconseguir degut a les seves grans dimensions, que impossibilitaven la tasca, i és així com ha sobreviscut fins als nostres dies.

Els bosc on ens trobem és una avetosa, un hàbitat fosc i humit amb gran quantitat de vegetació i molses. Per aquests boscos atapeïts d'alta muntanya s'hi passegen alguns dels pocs exemplars d'ós bru que trobem al Pirineu. Els óssos havien estat tradicionalment habitants d'aquesta zona però la caça i la destrucció del seu hàbitat van provocar que pràcticament desapareguessin els óssos autòctons a aquestes muntanyes.

Degut al gust dels animals per la mel, les instal·lacions d'apicultura que es troben al Parc han hagut de ser protegides amb tanques electrificades que dissuadeixen els óssos amb èxit i sense provocar cap dany als animals.

Als peus d'aquest avet trobem una font, amb una placa que reproduïx un poema que parla d'una forma lírica de la relació ecològica entre l'aigua i el bosc d'avets

En els darrers anys s'està duent a terme un esforç conjunt entre els governs francès i català per tal de reintroduir l'espècie mitjançant exemplars vinguts de l'est d'Europa. Actualment la població d'óssos al Pirineu ha augmentat fins als 22 exemplars.

El programa de recuperació de l'ós bru ha topat amb una força oposició entre els ramaders de la zona, tot i que són animals omnívors que s'alimenten a base de vegetals generalment i els atacs als ramats són escassos.

Com arribar:

Hem de seguir la pista forestal que va en direcció al Pla de Boet, tot just passat el Pla de la Selva veurem una senyalització.

El pare dels bonsais

6

Pi Roig de la Solana d'Ispes

L'arbre conegut amb el nom de Pare dels Bonsais es tracta d'un exemplar de Pi Roig amb una forma característica molt curiosa.

Quan ens hi acostem podem observar el tronc robust i bonyegut del qual surten nombroses branques gruixudes i de grans dimensions, moltes de les quals descansen sobre el terra i s'estiren creixent més de l'habitual ja que no s'han de preocupar de sostenir el seu pes.

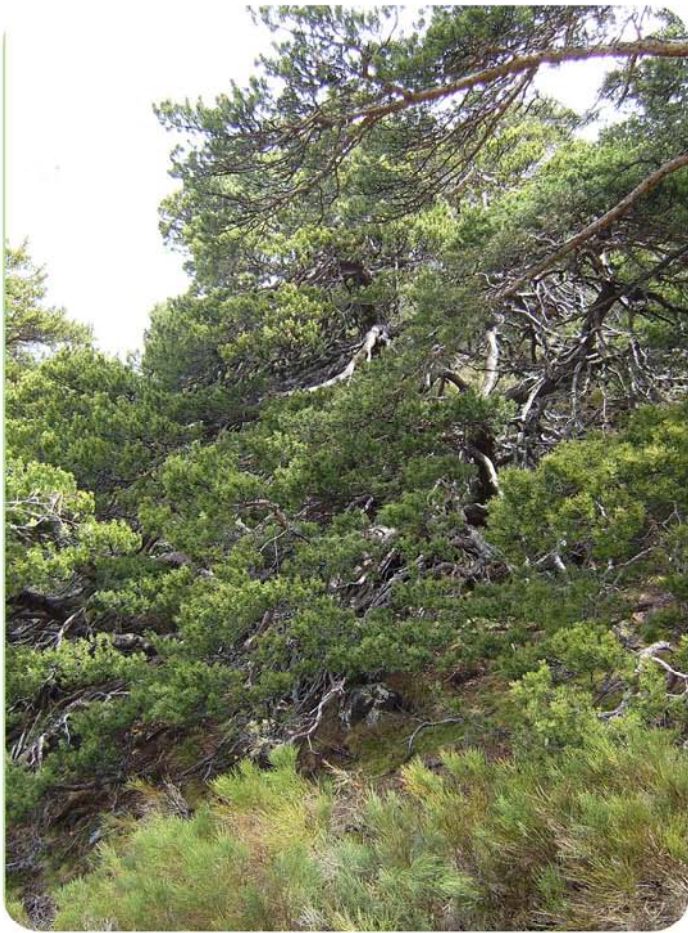
Sabies que...

Els líquens són el resultat de la simbiosi entre una alga i un fong. S'utilitzen com a indicadors de la contaminació atmosfèrica ja que són molt sensibles a la qualitat de l'aire.

El motiu de la morfologia tan peculiar que presenta l'arbre es deu a les grans nevades que cauen durant els mesos d'hivern en aquesta zona. La neu s'acumula a sobre de les branques i les fa cedir sota el seu pes, de manera que han acabat essent completament horitzontals i recolzant-se al terra.

Es tracta d'un arbre de molta edat, però degut a tot el pes que li suposen les branques d'aquestes dimensions no pot créixer verticalment amb facilitat. Per aquest motiu podem observar com l'arbre té una gran quantitat de branques, compensant la manca de creixement amb l'aparició de noves branques.

L'entorn humit de la pineda de muntanya és molt atractiu pels animals herbívors autòctons del Pirineu en especial els isards i els cabirols, que troben en el sotabosc herbaci i arbustiu gran quantitat d'aliment.

Els arbustos que podem trobar als peus del pi roig són la bruguerola, la boixerola, el ginebró i la ginesta.

Aquesta característica és la que li ha valgut el nom, ja que la seva forma cargolada recorda a la dels bonsais japonesos però a gran escala.

Si alcem la mirada als voltants veurem que ens trobem en una pineda formada per exemplars de pi roig i pi negre. És un bosc molt humit i hi podem observar una gran quantitat de fongs, molses i líquens.

Com arribar:

Agafem la pista forestal que surt del poble d'Alins en direcció al Bosc de Ribaleres fins a arribar al repetidor de TVE. Allà s'agafa el camí que s'endinsa al bosc.

Els cinc braços de Valferrera

7

Pi de les Cinc Branques

Aquest pi rep el seu nom amb motiu dels cinc troncs dividits que conformen la seva base i s'alcen verticalment fins a 12 metres.

Ens trobem davant d'un peculiar exemplar de pi roig situat molt a prop del Pla de Boet.

La seva capçada es troba completa i es de grans dimensions, tot i que alguns dels cinc tronc es trobin en un cert grau escapçats i no presentin una forma totalment natural.

Sabies que...

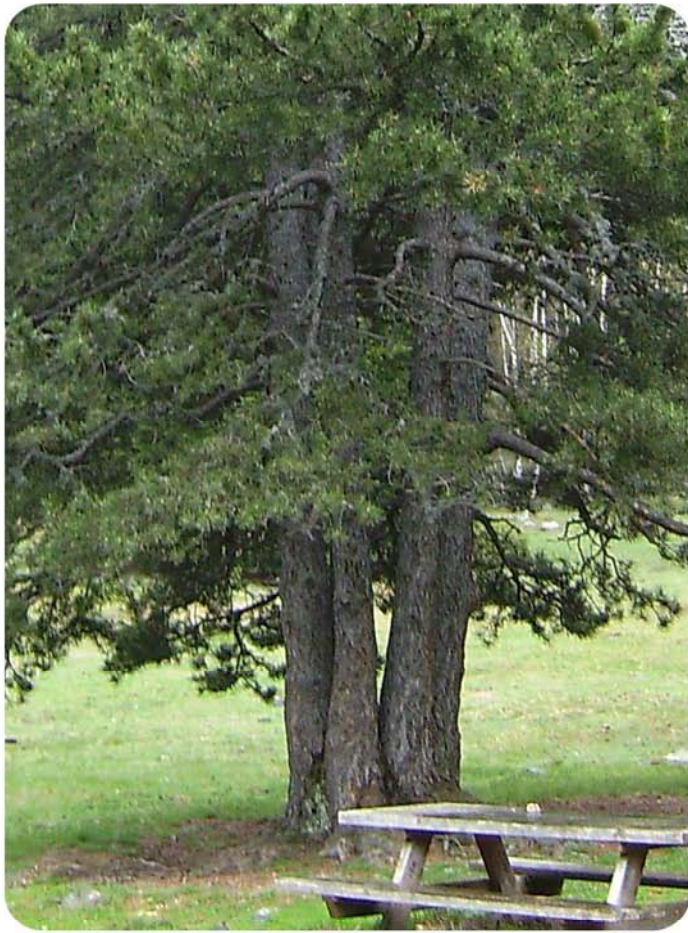
Una de les rutes d'accés més utilitzades per accedir a la Pica d'Estats és a través del Pla de Boet.

Aquest cim és part de la frontera que separa Catalunya de França i el més alt de Catalunya..

El pla on s'alça el pi és una zona amb una alta freqüentació humana especialment durant l'estiu.

Això es deu a que es tracta d'una zona de pas dels alpinistes i excursionistes que van en direcció a la Pica d'Estats, el cim més alt de Catalunya amb 3143 metres sobre el nivell del mar i que corona les valls del Parc Natural de l'Alt Pirineu.

Així no ens ha d'estranyar trobar una petita zona de descans amb taules tot just al peu de l'arbre.

Als marges del prat podem trobar arbres de la resta d'espècies que conformen aquest bosc tan humit, veiem avets, pi negre, bedolls i altres exemplars de pi roig.

El Pi de les Cinc Branques creix solitari al mig d'un prat d'alta muntanya, el qual es troba cobert per una catifa herbàcia de gramínies com el dent de lleó. Els murs de pedra que podem veure al voltant del pla són un indicador de la presència humana en aquesta zona, per tant és molt possible que el pi hagi perdurat en aquesta zona gràcies a la peculiaritat de la seva forma.

Com arribar:

El pi està situat a la banda dreta de la pista forestal que surt del poble d'Àreu en direcció al Pla de Boet, tot just passat el Pla de la Selva.

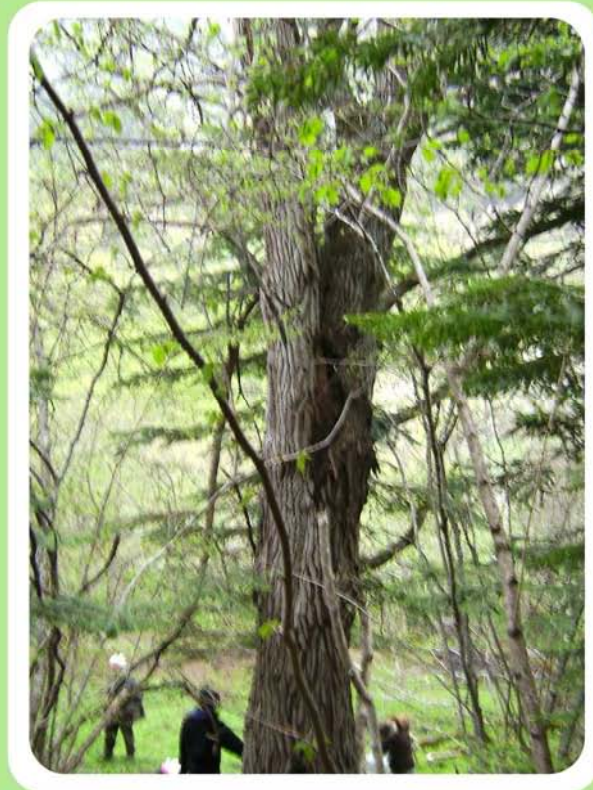
El gegant de la ribera

8

Salanca

La Salanca és un magnífic exemplar de salze (*Salix alba*) que trobem al bosc de ribera a la zona del Pla de la Selva, tocant a un rierol.

Aquest exemplar ha estat descobert recentment pels agents forestals del Parc Natural i destaca per les seves grans dimensions, la seva capçada s'enlaira fins als 20 metres i aquesta té també una gran envergadura.

Sabies que...

Tradicionalment els pastors i els habitants de la zona construïen tota mena d'estris com tassons utilitzant l'escorça dels bedolls.

El gran creixement de que ha estat protagonista aquest arbre fa que trobem al seu voltant molta fusta morta i si ens hi fixem veurem que presenta fractures al tronc, aquestes són habituals en arbres de gran edat i mida. Habitualment els salzes d'aquesta espècie tenen una alçada de entre 5 i 10 metres, pel que els quasi 20 metres d'aquest exemplar fa que sigui un arbre realment singular dins de la seva espècie.

La fusta dels salzes és molt utilitzada per a fer objectes com rodes i arcs, ja que és fàcilment manejable.

Si ens hi fixem ens cridarà l'atenció que no hi hagi molta presència d'arbustos, degut a que les capçades dels arbres no deixen passar llum en quantitats suficients per mantenir-los al sotabosc. Aquest està únicament recobert de diverses espècies herbàcies de gramínies, en molts casos sobretot si visitem l'arbre al matí trobarem l'herba de sota els arbres aixafada, aquesta és l'empremta dels cabirols que passen la nit arrecerats en aquest bosc.

Un dels altres usos que se'n sol fer és l'extracció d'àcid salicílic a partir de l'escorça que té un gran contingut en salicina.

L'ecosistema on es troba la Salanca té característiques del que anomenem "bosc de ribera", ja que la presència del curs d'aigua fa que sigui una zona molt humida i fresca i hi hagi una gran quantitat d'espècies d'arbres a la zona.

Si mirem al voltant des de on ens trobem podrem veure la diversitat de la vegetació que trobem, hi ha presència d'avellaners, freixes, avets i bedolls.

Com arribar:

L'arbre està situat a la Borda de la Ruada d'Àreu, seguim la pista forestal que porta del municipi d'Àreu al Pla de Boet, trobem el prat al cap de 15 minuts.

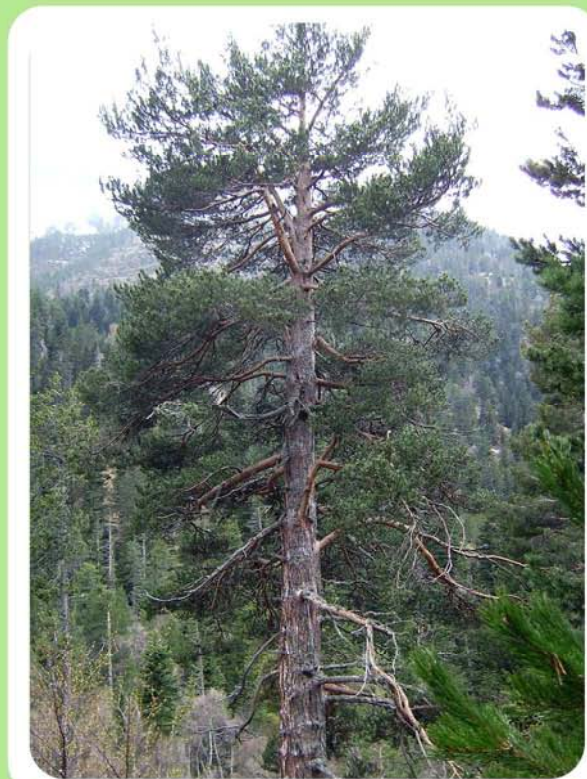
Als peus del refugi

9

Pi Roig del Refugi de Vall Ferrera

El Pi Roig del Refugi de Vall Ferrera es troba al Bosc de la Cabana, és un pi roig de dimensions considerables, amb un tronc que té un volt de canó de 3 metres.

El Bosc de la Cabana és un bosc que comprèn únicament pi roig i avets en el seu estrat arbori, si observem els voltants l'única excepció que trobem són alguns exemplars de bedoll, indicadors de perturbacions per causa antròpica.

Sabies que...

La sargantana pallaresa es capaç de modificar la seva dieta segons la disponibilitat de trobar aliments.

Arreu podem trobar una gran quantitat de soques de pi tallades, romanent de l'explotació a que va estar sotmès aquest bosc. El sotabosc és molt ric en arbusts, hi trobem arreu el neret, la boixerola i el boix.

La fauna en aquest tipus de bosc és molt abundant, en aquesta zona a banda de la fauna autòctona que podem trobar arreu del Parc hi destaca la presència de la sargantana pallaresa. Aquest rèptil és una espècie endèmica, que únicament es troba a zones del Pallars, Andorra i França en tot el món.

És un animal amb poc nombre d'individus i una distribució geogràfica molt reduïda i per tant resulta molt difícil de veure i estudiar. És molt sensible a la destrucció o pertorbació del seu hàbitat, per aquest motiu el seu nombre d'individus ha davallat en els darrers anys. Les seves principals amenaces són els impactes derivats de l'explotació dels bocs i el turisme.

Actualment es considera una espècie en perill d'extinció i està protegida per la legislació estatal.

Tot i que la majoria de rèptils no poden sobreviure en ambients que estan coberts de neu durant tants mesos a l'any aquesta espècie està molt ben adaptada per aprofitar els rajos de sol i aguantar condicions extremes. El seu cicle de vida es curt degut al clima, i la seva activitat es limita als mesos de maig fins a principis d'octubre únicament.

Com arribar:

Agafem la pista forestal que surt del poble d'Àreu en direcció al Pla de Boet. Quan arribem al refugi hem de fer la baixada a peu durant uns 150 metres amb un fort desnivell.

Única en la seva espècie

10

Savina turífera de Borente

Aquest arbust de poc més de cinc metres d'alçada que trobem enmig del vessant a la borda d'Aurati no ens crida massa l'atenció a primera vista.

Si ens acostem i l'observem amb deteniment ens adonarem de que es tracta d'un arbust molt especial, és un exemplar de *Juniperus thurifera*, és a dir la savina turífera. La savina turífera, un arbust de forma cònica i capçada frondosa, es tracta d'una espècie originària del massís de l'Atles al Marroc.

Sabies que...

Les poblacions de savina turífera del Marroc es troben amenaçades per la incidència de la pastura incontrolada de cabres i ovelles que les destrueixen.

A algunes zones del centre i el sud de la Península Ibèrica se'n poden trobar exemplars amb certa freqüència però els pocs individus que trobem a aquesta vall són els únics que hi ha a tota Catalunya.

Per aquest motiu és especialment important afavorir la protecció d'aquest exemplar, que es tracta d'un dels més grans que podem trobar al Parc Natural.

Mirant al voltant en aquesta borda podem comprovar que la vegetació és únicament arbustiva i escassa degut a que el sòl és bastant pobre.

A més per la forma que presenta és utilitzada pels animals com a recer durant les nits quan la temperatura disminueix molt, els animals s'hi situen a la base del tronc i la capçada els protegeix de la temperatura.

Si ens acostem a la base de l'arbrust podrem observar com el substrat presenta indicis de l'activitat d'aquests animal, com terra remoguda per senglars, petjades de cabirols o pels de cabra enganxats a les branques més baixes.

En aquest ambient la savina juga un paper molt important per la fauna local, ja que les seves fulles i sobretot els seus fruits, unes baies amb alt valor nutritiu, són un recurs alimentari preuat per a moltes espècies d'herbívors com les cabres salvatges, els isards i molts tipus d'ocells com els còrvids.

Com arribar:

Seguim la pista forestal que va cap a la Borda d'Aurati fins a les runes de la galeria de FECSA entre Tavascan i Llavorsí. L'últim tram es fa a peu.

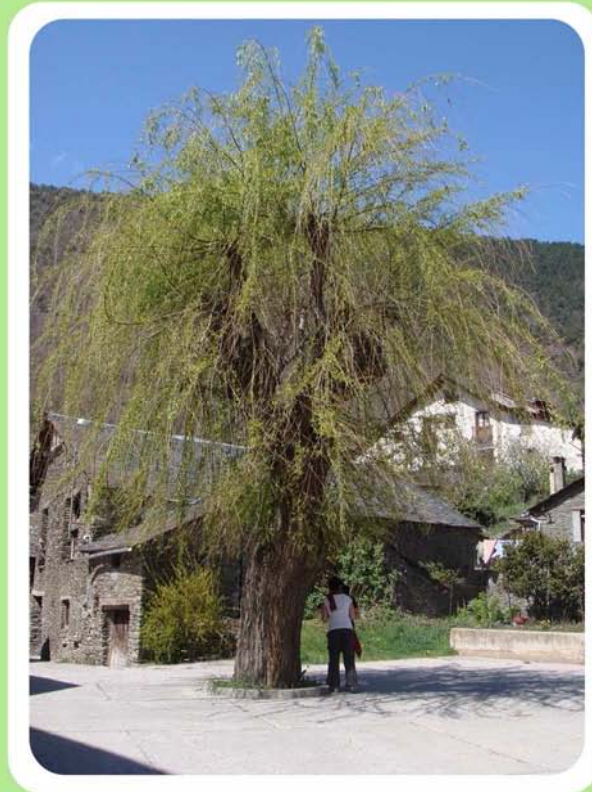
L'arbre de la festa

11

Desmai de Surri

Tot just entrant al poble de Surri arribem a la plaça del poble. Al bell mig hi trobem un arbre solitari que acapara l'atenció del visitant. Es tracta del Desmai de Surri.

L'arbre va ser plantat a la plaça l'any 1958 provinent del jardí de l'antic Hotel Cardós on creixia originalment. Degut a unes reformes programades aquell any el desmai va ser arrencat. Atrets per la seva peculiaritat i, no disposats a deixar-lo perdre, el poble de Surri va decidir recuperar-lo i li va donar un lloc des de on pogués esdevenir protagonista.

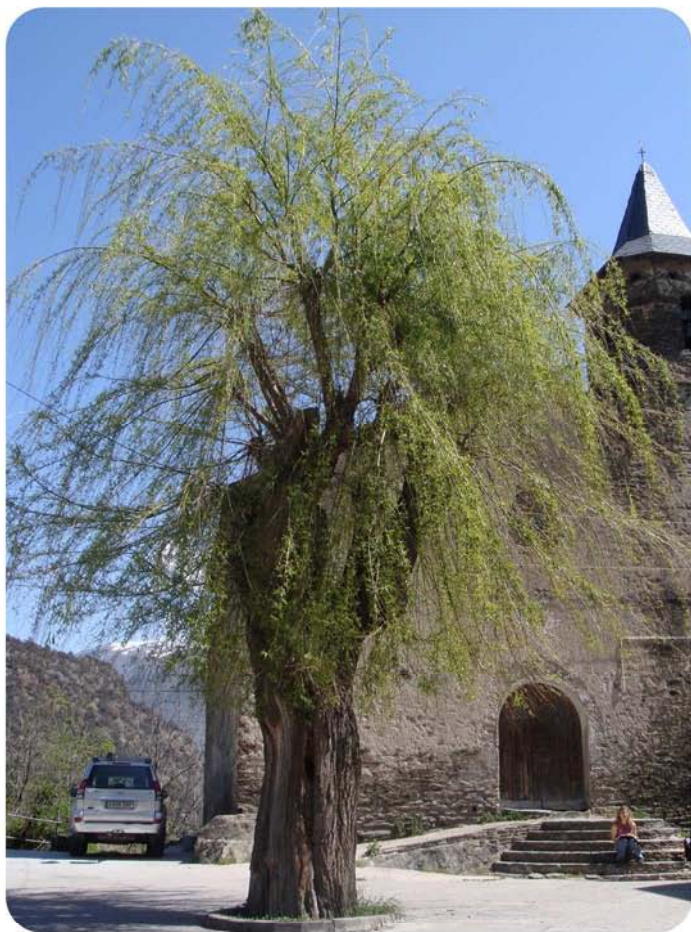
Sabies que...

La festa major de Surri té com a protagonista principal la plaça i el seu arbre.

El desmai es vesteix de gala per la celebració de la Festa Major, el dia 10 d'agost amb motiu del patró del municipi: Sant Llorenç. En aquesta data tan assenyalada els habitants celebren, entre altres actes, la missa a l'església de Santa Coloma i els balls i sopars de germanor a la plaça del poble.

L'arbre es transforma llavors en un convidat excepcional que observa amb serenitat les celebracions que es succeeixen al seu voltant.

Quan ens acostem i mirem l'escorça trobem un gran nombre de petits forats. Aquests han estat fets per insectes xilòfags, és a dir que s'alimenten de la fusta, com els tèrmits.

Si no es controlen poden arribar a suposar un perill per a la vida de l'arbre.

Alguns ocells, atrets per aquests insectes, es poden acostar a l'arbre buscant menjar.

Els desmais no són uns arbres que creixin de forma natural al Pirineu, degut al clima fred i l'altitud de les muntanyes. Per això que aquest arbre hagi sobreviscut durant tants anys és un fet admirable i poc freqüent. Especialment tenint en compte que va ser trasplantat fa cinquanta anys.

Com arribar:

Si agafem la carretera que surt de Ribera de Cardós en direcció a Estaon arribarem a Surri. Tot just entrar al poble trobarem la plaça.

L'atalaia de Bonestarre

12

Alzina Barrera de Bonestarre

Des de lluny de seguida podem localitzar aquesta gran alzina a mesura que ens acostem per la carretera. L'Alzina Barrera de Bonestarre es troba coronant un prat a la part més elevada del vessant de la muntanya on es situa el poble de Bonestarre, que li dona nom.

Es tracta d'una alzina centenària de grans dimensions, les alzines no arriben a assolir grans alçades però la mida de la capçada i el tronc robust, amb un diàmetre de més de 4 metres, són igualment imponents quan observem aquest individu.

Sabies que...

Les alzines molt rarament es troben aïllades, que en trobem una és sovint un indicati de que ha estat plantada o conservada per la mà de l'home.

Si ens acostem podrem observar que el seu tronc està dividit en dos a poca alçada del terra, aquest és un tret molt habitual en les alzines.

Aquest arbre és un indicador del bosc que hi podríem haver trobat fa uns segles en aquesta mateixa zona, abans que s'hi assentés la població i s'esclarissessin els boscos que cobrien les muntanyes per a crear prats de dall pel ramat i camps de conreu. Alguns exemplars d'arbres es mantenen ja que tenien alguna utilitat per als propietaris de les finques.

Tot i que a simple vista el prat de gramínies on s'alça l'alzina sembli un ecosistema pobre, és un hàbitat ideal per a molts insectes. La fusta morta del tronc de l'alzina també presenta forats fets pels insectes xilòfags que s'alimenten de la fusta. Aquesta presència d'insectes fa que per a les aus i petits mamífers de la zona el prat es converteixi en una font d'aliment.

En aquest cas la gran alzina no només donava una ombra a sota de la qual podien descansar els pagesos i els animals de tir durant les hores més caloroses de la jornada de treball al camp, sinó que a més era utilitzada com a fita. És a dir que era una senyal física que marcava la separació entre un camp i un altre. Aquesta pràctica era molt utilitzada tradicionalment a Catalunya per a delimitar les parcel·les que pertanyien a diferents propietaris.

Com arribar:

Arribarem al prat seguint la carretera local que va de Ribera de Cardós fins a Bonestarre, el trobarem a la banda esquerra tot just abans d'arribar al poble de Bonestarre.

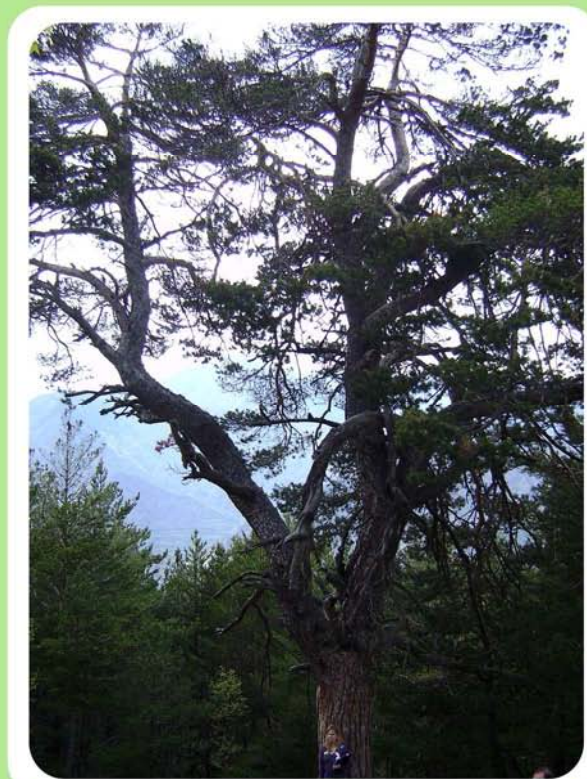

Supervivència a peu de camí

13

Pi Roig de Cassibrós

A peu de camí trobem aquest exemplar de pi roig d gran envergadura. És el Pi Roig de Cassibrós que amb els seus quasi 20 metres d'alçada i una gran capacada que arriba a més de 12 metres de diàmetre ens surt al pas.

Sabies que...

Els bedolls que trobem a les pinedes del Parc solen indicar algun tipus de pertorbació o canvi en la comunitat ecològica.

Aquest pi té una forma molt característica ja que es troba molt ramificat des de ben aviat i les ramificacions són branques gruixudes i que alhora també es troben molt ramificades.

Aquesta morfologia especial ha estat la clau que ha fet escapar al Pi de Cassibrós de ser tallat, ja que quan els arbres són tan ramificats és molt difícil aprofitar-ne la fusta i per aquest motiu no s'exploten. Per aquest motiu encara podem trobar aquest exemplar d'edat avançada i grans dimensions en un lloc de tan fàcil accés.

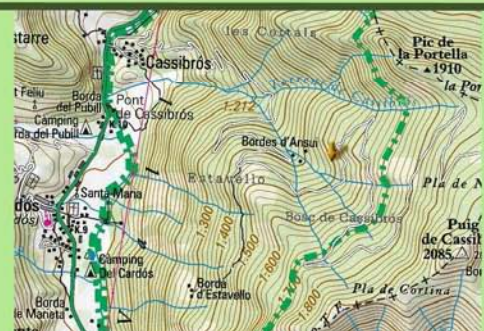
Pel que fa al bosc de pi roig al sotabosc hi ha abundància d'arbustos, especialment boixerola i ginebró, propi de les pinedes de pi roig de més altitud.

Ens trobem en un bosc monoespecífic de pi roig, ocasionalment es troben bedolls, que ens indiquen que estem situats a una zona de contacte entre les pinedes de pi roig i les de pi negre. És doncs el límit entre les dues comunitats de l'estatge subalpí.

Com arribar:

Sortim d'Ainet de Cardós i agafem la pista forestal que ens porta al Pla de Nègua, cal accedir en vehicle 4x4.

Els cinc germans amorriadors

14

Pins del Pla de Nègua

Ens trobem al Pla de Nègua, un petit prat alpí en el qual destaquen cinc exemplars de pins negres de característiques molt diverses però que és troben formant un grup d'arbres.

Aquests pins són Els pins del Pla de Nègua: El Pi de la Murriada, el Pi del Follet del Pla de Nègua, el Pi de la Bella Dorment i els Pins de Pla de Nègua I i II.

Al primer cop d'ull l'arbre que més ens crida l'atenció és el Pi de la Bella Dorment.

Sabies que...

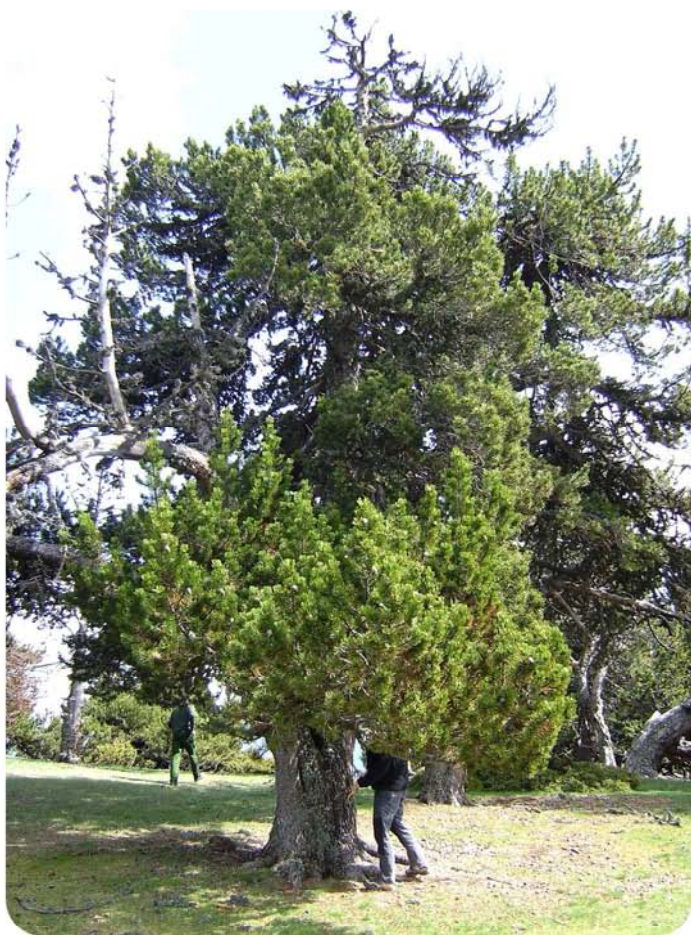
Alguns animals com el porc senglar o els cavalls es rasquen contra l'escorça dels pins perquè la resina actua com a agent anti-paràsits.

El tronc del qual es troba completament inclinat i corre paral·lel al terra, fet del que ha rebut el seu nom, ja que sembla que estigui estirat i només arriba als 3 metres d'alçada.

El Follet del Pla de Nègua és un pi amb una forma particular, ja que consta d'un tronc que es divideix en múltiples branques en un mateix nivell, cosa que li ha donat el nom, es també l'arbre de més alçada.

El Pi de la Murriada és de dimensions considerables i té una gran capçada completa.

Els pins del Pla de Nègua I i II són de menor tamany i edat que els seus veïns.

Com a prova ens podem acostar als pins i trobarem pels d'egua dels ramats que hi venen a pasturar enganxats a l'escorça dels arbres.

Tradicionalment els pastors acompanyaven als ramats i passaven les nits als prats o als boscos, per a mantenir-se calents i allunyar els animals durant la nit solien encendre focs als peus dels arbres. Per a fer-ho utilitzaven trossos d'escorça i fusta que tallaven i resina, que és molt inflamable. Encara podem observar restes d'aquesta activitat als peus dels arbres del Pla de Nègua.

El Pi de la Murriada rep el nom directament de l'ús que han desenvolupat tradicionalment aquests arbres, el d'amorriadors de bestiar. Els amorriadors són arbres que donen ombra als ramats en zones especialment exposades al sol, com és el cas dels prats. Els ramats que encara en l'actualitat continuen pujant fins al Pla de Nègua descansen sota la ombra d'aquests cinc pins durant les hores de més calor.

Com arribar:

Hem d'agafar la pista forestal que porta al Pla de Nègua i que surt de Ribera de Cardós. Només és transitable en vehicle 4x4.

